

som Ordfører foranlediget til aldeles at slutte mig. Af disse Uttringer skal jeg tillade mig at oplæse følgende: „Dernæst troer jeg heller ikke, at dette — (nemlig det af Ræder stillede Amendment) — egentlig er nødvendigt; ialtsald bliver det det først, naar der findes Jesuitter eller Munkeordener, som høre hjemme her i Landet. Derimod troer jeg ikke, at der kan være Spørgsmaal om de Bestemmelser, der angaae Fremmede, som komme her til Landet, men med Hensyn til dem maae identivis de gjældende Love, hvorefter de ikke maae komme ind i Landet eller blive her, fremdeles blive i Kraft. I modsat Fald maa der ogsaa skee en stor Forandring i Bestemmelserne med Hensyn til Jøderne. Det er nemlig bekjendt, at Jøderne ikke kunne komme hertil eller ned sætte sig uden Tilladelse, og Betænkkelighederne herved fremgaae ikke af Hensyn til Religionen, men af Hensyn til den mosaiske Menighed selv; thi det, der gjør det vanskeligt for fremmede Jøder at ned sætte sig her i Landet, er, at det mosaiske Troes Samfund sætter sig derimod; det vil nemlig være sikret mod, at fremmede Individer skulle komme herind, og derved falde Menigheden til Byrde. Det jødiske Samfund har nemlig, som man veed, heri Byen sit eget Fattigvæsen, og det vilde altsaa i høi Grad være bebyrdende for dette, hvis enhver Jøde kunde komme herind. Jeg troer heller ikke, at der i en lang Række af Aar er nægtet nogen Jøde en saadan Tilladelse, naar Repræsentanterne for det mosaiske Troes Samfund have anbefalet ham, men at paanøde dem at modtage en hvilkensomhelst fremmed Jøde, og derved give denne Udgang til at deeltage i Fattigunderstøttelsen, det vilde vistnok være ubilligt, idetmindste saalænge de Bedkommende ikke have havt Leilighed til at udtale sig herover, og det vilde maaskee lede til det hele Samfunds Ruin.“

Efterat Geheimeconferentsraad Ørsted havde anført dette, bemærkede jeg som Ordfører følgende:

„Med Hensyn til det Forslag, der af den ærede Rigsdagsmand for Skanderborg Amts 1ste District (Ræder) er stillet under Nr. 38, skal jeg ikke tilføie videre, da ogsaa det synes

mig at være tilstrækkeligt belyst af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 3die District (Ørsted). Det forekommer mig nemlig aabenbart, at enten maa man see Sagen fra et religiøst Synspunkt, og i saa Fald kan man ikke bestemme en saadan Udelukkelse, da det vilde staae i Strid med Regelen i § 65, eller ogsaa maa man see den fra et ikke religiøst Synspunkt, og fra det Synspunkt, ville maaskee de Fleste see den, som stemme for Fordrivelsen af Jesuitter og Munkeordener; men, hvis Sagen betragtes fra dette Synspunkt, saa er det aabenbart, at Lovgivningen ingenlunde er hindret i at tage forebyggende Bestemmelser i Grundloven, som kun handle om Religionsfriheden.“

Jeg henholdt mig saaledes som Ordfører til de nævnte Uttringer af Geheimeraad Ørsted ogsaa med Hensyn til, at det af ham var fremhævet, at der kunde være en anden Side, som maatte tages i Betragtning end den reent religiøse, og jeg indrømmede, at, naar denne toges i Betragtning, var det aabenbart, at Paragraphen i Grundloven ikke ligefremt var anvendelig. Jeg troer, at denne Fremstilling tilstrækkeligt vil vise, at de Uttringer, som ere komne fra den nævnte Rigsdagsmand fra Svendborg ingenlunde vare rigtige. Jeg tør derfor maaskee haabe, efter hvad jeg nu har havt den Ære at udtale, at de Fleste her i Salen ville erkjende med mig, at netop den Stilling, hvori Sagen nu er bleven bragt ved nærværende Lovudkast, er den rette, og at hvad der findes anført i Motiverne er aldeles correct, naar det nemlig deri hedder: „at skjøndt de tidligere gjældende Indskrænkninger i fremmede mosaiske Troesbekjenderes Udgang til at tage Ophold her i Landet, neppe kunne ansees bortfaldne umiddelbart ved Grundloven, saa maa det dog vistnok erkjendes, at saavel dennes Aand i Almindelighed som den i sammes § 84 forkyndte Grundsatning i Særdeleshed, og i det Hele den friere Opfatning og Udvikling af de herhen hørende Forhold, som gjøre sig gjældende, medføre Nødvendigheden af de omhandlede Bestemmelers Ophævelse.“ At Justitsministeriet ogsaa er gaaet ud fra, at det omhandlede Lovudkast trængte til at betragtes fra en anden Side end Troesfrihedens, sees